

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindellicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1651. Soc. 112.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

Annus 1651. Soc. II2.

I.

Indicentur
comitia gene-
ralia.

Mortuo 17. Junii Societatis nostræ Præposito Generali Francisco Piccolomini, indicuntur universæ Societatis comitia ad creandum novum Generalem. De his dicemus anno sequenti, & cur non habita sit Congregatio Provincialis. P. Petrus Rochia Provinciæ Præpositus 13. Maji absolverat triennium: cum decretum Innocentii de non excedendo triennio in magistratibus, vetaret continuare, nominavit Vicarium Provinciale P. Hieronymum Vogadam. Per id tempus erat Visitator Collegiorum Transtaganæ Provinciæ P. Doctor Petrus Moura, designatus à Provinciali ex imperio P. N. Generalis, qui jusserat Visitatorem esse non subiectum Provinciali, at sub nomine diverso pari frui potestate circa prædicta Collegia. Id factum, ut gereretur mos Regi duas in suo Regno volenti Provincias. Cœpit regere 8. Februarii hujus anni.

Aperitur primo
templum
Angrense.

2. Angrensis Collegii templum novum 17. Junii magnâ solemnitate aperitur, dicatum S. P. Ignatio: cujus P. Antonius Moralius, cum esset Rector Collegii, 26. Martii anno 1638. posuerat primum lapidem. Opus est amplum, & valde puchrum. Vix credetur tam paucis annis absolutum expensis Collegii tantum templum. Sed præter aliorum industrias plurimum valuit diligens in id cura P. Petri Barrozi Collegii tunc Rectoris.

Scalabi migra-
mus ad Regis
palatium,

3. Non minori pompâ sextâ die Maji Scalabi migratum à nostris ab domicilio prope ædiculam divi Sebastiani ad novum Collegium in palatio, quod Rex donaverat Societati. Habita est processio ornatissimis Divorum ferculis & mille jucunda varietatibus. Circumtulit divinam Eucharistiam Petrus Rochia Provincialis. Pro concione dixit celebratissimus Antonius Vieira. Regebat Collegium Franciscus Mansius. Consecraverunt intereratæ Virginis Conceptioni. Ædificium nostris attemperatum usibus adhuc præsert majestatem prorsus regiam.

Princeps The-
odosius in
Helviam.

4. Postremâ Octobris Princeps Theodosius consilio parùm maturo consensâ noctu scaphâ trajecit Tagum, & maximis itineribus, Rege inscio, festinavit Helviam sedem armorum in Regni confinio. Magnos & juveniles animos urebat studium militaris gloriæ: putabat indignum suis annis torpere sub umbra Regiæ, & se totum emancipare studiis mitioribus, cum tempus arma unice postularet. Ea novitas aulam & Regem turbabat. Variis hominum sermonibus ansâ præbetur. Cognitâ perfectione, die sequenti misit Rex nostrum Andream Fernandium Principis Confessarium, & alios dynastas, qui abeuntem sequerentur. Illic est moratus usque ad vigesimam Decembris. Quâ sit usus affabilitate erga nostros, dici vix potest. Eos diligebat tanquam rem suam. Collegium rexerat Emmanuel Luisius Doctor Theologus. Cum incidisset festa S. Xaverii dies, sciretque Princeps Sodalitatem Divi coalescere ex viris militatibus, voluit scribi talis fodalitii Præses perpetuus. Erexit in nostro Collegio mathesis cathedram, datâ magistri sustentatione: is primus fuit P. Audacenus Belgæ auditores habuit, quotquot erant belli duces, inter alios Andream Albuquerque-tium equitatus summum Præfectum id temporis formidandum hostibus. Tenuit ille cathedram annis aliquot. Pervigilio Nactentis Domini Princeps Ulyssiponem jussu Regis adventavit, à quo acceptus vultu tam gravi, & verbis pateris in adeo severam formatis reprehensionem, ut existimatio fuerit hinc duxisse originem lentam tabem, tandemque mortem Theodosii.

Mortur Em-
manuel Ga-
merius.

5. Qui haud diu nobiscum degebat, multa explevit tempora Emmanuel Gamerius, ortus Chamuscæ diocesis Ulyssiponenis in provincia Transtaganâ. A teneris, ut ajunt, unguiculis cœpit inhiare virtutum studio. Ludos, & ar-
tis

tis primæ crepundia instar viri maturi declinabat. Nondum attigerat annum decimum, & jam jejunio transigebat sabbatha, quadragesimam, & cæteras dies, quibus fideles ex præcepto jejunant. Cùm cicilio careret, rubo hærente carni cruentabat innocentes artus.

6. Nostræ infertus Societati sibi proposuit imitandum B. Stanislæum. Post biennium dum humanis litteris, & Philosophiæ dat operam, vixit in statu Juniorum integro sexennio: propter morum exempla cunctis spectabilia id flagitanti Majores libenter concesserunt. Absolutis studio destinatis horis, vacabat frequenter divinis commentationibus, & piorum librorum lectioni. Qui intuebantur orantem, sensere inflammari corda. Summis obsequiis colebat DEUM panis specie velatum, ac ejus Matrem sanctissimam.

7. Ille author est in Lusitana Provinciæ piæ consuetudinis quæ lectores mensæ stantes pedibus, ac aperto capite quot mensibus recitant epistolam S. P. Ignatii de obedientia scriptam ad socios Lusitanos: cùm antè legerent sedentes. Sed Emmanuelis exemplum eam vim habuit, ut cæteri in tota Provinciâ sint amplexi, hodièque teneant. Adèò modestus, ut in Gymnasio nescitum fuerit, cujus coloris haberet oculos. Nunquam ullam Instituti legum transgredi notatus.

8. Ardebat zelo salutis asserendi animas: ideo frequens erat in obeundis peregrinationibus, ut catechesim rudibus explicaret. Indicam missionem ardentè petiit, & tandem adeptus est. Hos conatus interceptit mors, cùm docebat Ulyssipone Grammatices prima rudimenta. Quo die Beatissima virgo trimula in templo est præsentata, felicem sui clientis animam Cælo invexit, donumque obtulit Regum Regi.

Annus 1652. Soc. 113.

1.

Pincipio hujus anni instituta sunt Romæ comitia ad eligendum novum Præpositum Generalem. Decimâ sextâ Januarii fuit electus in Moderatorem universæ Societatis Alexander Gottifredus Romanus, præclaris natalibus, at præclarioribus ornatus virtutibus. Hunc Societati solùm ostendit Deus, neque ultra esse sivit; nam post unum supra quinquagesimum ab electione, hoc est, 12. Martii morbo absumptus est. Cùm nondum esset soluta Congregatio, in demortui locum sufficitur Goswinus Nickel Assistent Germaniæ. Id factum Martii 17. Data Generali potestas eligendi Assistentem Lusitanum: elegit P. Franciscum Tavoram absentem. Lusitani Patres non interfuerunt his comitiis; quòd Collegia Cistagana à Vice-Provinciali, Transtaganâ à Visitatore, neutro ab altero dependente, gubernarentur. Vetuit nempe Rex, iratus, quòd sibi non obsequeretur Societas in duabus, quas volebat, constituendis provinciis.

Electio duorum Generalium.

2. Vitæ mortalis cursum absolvit 5. Octobris in Domo Professa Ulyssiponensi P. Hieronymus Vogadus Vice-Provincialis pro Cistaganis Collegiis. Nominavit successorem Franciscum Tavoram. Hieronymus lucem primam viderat Alconchelii in diocesi Pacis Augustæ trans Anam flumen. Venit in Societatem Conimbricæ. Annis quatuor & viginti excoluerat Æthiopes in Angola. Quòd Præfecto Lusitano viro multis inquinato sceleribus non indulgeret, ejusque non probaret facta legi divinæ contraria, unâ cum aliis de Societate comprehensus, navique impositus per summam injuriam mittitur in Lusitaniam. Deletis criminationibus iniqui Præfecti, ut consuleret honori Societatis, reversus est in Angolam.

Moritur P. Hier. Vogadus Vice-Provincialis.

3. Insignem ejus charitatem Deus conspicuam reddidit auctis in horreo frugibus; quamvis enim abundantissimè impertiretur egenis, frumenti cumulus nihil est imminutus. Castigator sui acerrimus non sinebat diem elabi, quo se flagello non conscriberet. Humilitatem ut oculorum pupillam tuitus. Quilibet

bet